

ONDERZOEK HELPT OM VERANDERINGEN TE ONDERBOUWEN

Iedere koe met mastitis is er één te veel. Tankmelk-onderzoek geeft inzicht op koppelniveau en helpt risicofactoren te managen. En moet je dan toch behandelen, dan geeft het bedrijfsantibiogram de juiste richting aan. Dierenarts Frank van de Vijver en melkveehouder Eric Schmitz doen er hun voordeel mee.

Frank van de Vijver van dierenartsenpraktijk IJzendijke in Zeeuws-Vlaanderen ziet om zich heen dat het de laatste tijd erg goed gaat met de uiergezondheid. “Omdat veel bedrijven hebben moeten inkrimpen vanwege het fosfaatrecht, zie je dat veel veehouders bewust op uiergezondheid hebben geselecteerd. Die is daarmee aanmerkelijk verbeterd.”

Ook bij Eric Schmitz, melkveehouder uit Biervliet, gaat het goed. Zijn celgetal ligt gemiddeld tussen de 100.000 en 150.000. Maar juist dan is het zaak om het goed te monitoren, vindt Frank. “Het kost relatief minder inspanning om het goed te houden dan om het goed te krijgen.”

Geswitcht

Eric gebruikt sinds een jaar binnen Mastitis Tankmelk ook het onderzoek op antibioticagevoeligheid (Bedrijfsantibiogram Mastitis). Vorig jaar zomer werd voor het eerst *Streptococcus uberis* in grote hoeveelheden aangetoond. “Dat is hier het probleem. In de winter was het minder aanwezig, maar het kan best zijn dat het deze zomer weer opspeelt.” Uit het bedrijfsantibiogram kwam dat hij niet het goede antibioticum gebruikte: de kiem was er minder gevoelig voor geraakt. “We zijn toen geswitcht naar een middel waar de kiem wel gevoelig voor was. Die gerichtheid wilde ik: ik wil weten wat er speelt en wat je moet gebruiken om het te behandelen.”

Zijn het omgevingskiemen, dan kan hij managementaanpassingen doen. “Al ben ik daar wel heel voorzichtig in. Dat ga ik niet voor twee of drie koeien doen. Verander je één ding, dan verandert er misschien weer iets anders.”

Het is een dilemma waar Eric weleens tegenaan loopt. “Hier spelen momenteel alleen omgevingskiemen. Moet ik dan van spraymiddel wisselen? Als *Streptococcus uberis* deze zomer weer opspeelt, dan ga ik er wel over nadenken. Maar ik ben er niet zo voor om resoluut dingen te veranderen. Dat moet je wel goed kunnen onderbouwen.”

Maatwerk

Het tankmelkonderzoek geeft die onderbouwing, naast het overleg met de dierenarts. Frank benadrukt dat elk bedrijf om een andere aanpak vraagt. “Elke stal is anders. De uiergezondheid aanpakken op bedrijfsniveau is altijd maatwerk. Dat is niet iets wat je met alleen een schema kunt doen, of met lesjes op internet.” Uiergezondheid staat standaard op de agenda. Frank ziet bijvoorbeeld geregeld *Staphylococcus aureus* in de praktijk. Als je er op tijd bij bent, kun je nog veel bijsturen. “Als je heel streng selecteert op chronische dragers, dan is de verspreiding veel minder.”

En als het tankmelkonderzoek aantoont dat het gaat om omgevingskiemen, dan kun je als veehouder ook veel doen aan je management. “Dan gaan we kijken naar de manier van melken, hoe strooi je in, hoe ga je om met de mestrobot, je probeert de roosters goed schoon te krijgen, misschien moet je over op een andere dip of spray. Je probeert altijd op details te letten. Het zijn kleine dingen die grote dingen kunnen betekenen.”

Mastitis Tankmelk: geef mastitis geen kans

Met Mastitis Tankmelk krijgt u in één oogopslag inzicht in de uiergezondheid van uw hele koppel melkvee. Uw tankmelk wordt automatisch onderzocht op de belangrijkste mastitis-verwekkers en hun gevoeligheid voor antibiotica. Door inzicht in de mastitiskiemen op uw bedrijf bent u problemen voor. Steekt mastitis toch de kop op, dan weet u van tevoren al welke injector u moet gebruiken. Zo geeft u mastitis geen kans. Meer weten? Kijk op www.gddiergezondheid.nl/uga.

Dierenarts Frank van de Vijver (links) en melkveehouder Eric Schmitz (rechts) zien het nut van het monitoren van uiergezondheid op bedrijfsniveau. Een bedrijfsantibiogram helpt om daarbij de regie in handen te houden.

Regisseur

De uitslag van Mastitis Tankmelk vertelt welke richting je op moet denken. En dat gaat veel verder dan één koe met een uierontsteking, vertelt Frank. "Je kunt veel meer op bedrijfsniveau monitoren, dat is heel belangrijk. Met zo'n uitslag weet je welke kiemen er spelen en kan ik ook op lange termijn kijken. Zo word je steeds meer regisseur van het beperken van de risico's op een bedrijf."

Dat er vervolgens ook een bedrijfsantibiogram wordt gegeven, helpt die regie in handen te houden. "Dat zijn twee dingen die elkaar versterken. Het bedrijfsonderzoek vertelt je wat er speelt

en waar je rekening mee moet houden. Het bedrijfsantibiogram laat je zien of je met de behandeling op de goede weg bent. Soms blijkt dat je moet switchen van antibioticum, zoals bij Eric."

Resistentie

Het verschil was duidelijk merkbaar, vertelt Eric. Ineens sloeg de behandeling beter aan. En minder en korter behandelen draagt ook weer bij aan het voorkomen van resistentie. Een goede ontwikkeling, vindt de dierenarts. "Dat is niet alleen heel belangrijk voor het dier, maar ook voor de veehouder, de dierenarts. Voor alle mensen."

Zodra Eric ziet dat er dieren zijn waarbij het celgetal dusdanig hoog is dat ze aandacht nodig hebben, gaat hij ermee aan de slag. "Dan stuur ik een monster naar GD voor bacteriologisch onderzoek. Als je niets doet, wordt het misschien chronisch. Dat vind ik echt verschrikkelijk. Het kost geld, het kost melk, andere dieren worden misschien besmet. Je gaat iedere keer weer behandelen, maar je weet eigenlijk dat het maar voor een paar maanden is. Je wil het gewoon goed hebben."

Frank: "Elke stal is anders, uiergezondheid aanpakken op bedrijfsniveau is altijd maatwerk"